НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан факультету
_____ Кононенко Р.В.
"16" 05 2024 р.

"СХВАЛЕНО"
на засіданні кафедри
технологій у птахівництві,
свинарстві та вівчарстві
Протокол №12 від "13" 05 2024 р.
Завідувач кафедри
_____ Лихач В.Я.

"РОЗГЛЯНУТО"
Гарант ОП Технологія
виробництва і переробки продукції
тваринництва
_____ Прокопенко Н.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Технологія виробництва продукції вівчарства

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Освітня програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Факультет Тваринництва та водних біоресурсів
Розробники:
Туринський В.М. – професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, доктор с.-г. н., професор
Богданова Н.В. – доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, кандидат с.-г. н., доцент

Київ – 2024 р.

1

Опис навчальної дисципліни

Технологія виробництва продукції вівчарства

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь				
Освітній ступінь	Бакалавр			
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»			
Освітня програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва			
Характеристика навчальної дисципліни				
Вид	Обов'язкова			
Загальна кількість годин	150			
Кількість кредитів ECTS	5			
Кількість змістових модулів	3			
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–			
Форма контролю	*Екзамен*			
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти				
	Денна форма здобуття вищої освіти	Денна форма здобуття вищої освіти СТН	Заочна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти СТН
Курс (рік підготовки)	4	3	4	3
Семестр	7	5	7	6
Лекційні заняття	*15 год.*	*15 год.*	2 *год.*	2 *год.*
Практичні, семінарські заняття	-	-	-	-
Лабораторні заняття	*30 год.*	*30 год.*	-	-
Самостійна робота	*105 год.*	*105 год.*	148 *год.*	148 *год.*
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	*3 год.*	*3 год.*	-	-

1. **Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни**

Мета. Викладення навчальної дисципліни “Технологія виробництва продукції вівчарства” має на меті дати студентам систему теоретичних знань і практичних навичок з розведення, відтворення, годівлі та утримання овець; технологій виробництва, первинної і поглибленої переробки продукції вівчарства: вовни, ягнятини, баранини, молока, смушків, овчин та шкірсировини; закласти наукові основи формування конкурентоспроможного напряму в господарствах різних форм власності та підпорядкування.

Завдання вивчення навчальної дисципліни “Технологія виробництва продукції вівчарства” в кінцевому результаті полягає в тому, щоб підготувати фахівця (технолога) високої кваліфікації з питань: отримання продукції високої якості, технологій виробництва, первинної і поглибленої переробки товарної продукції вівчарства. Мета досягається через вирішення спеціальних освітніх і виховних завдань. Спеціальні освітні завдання вирішуються у процесі засвоєння студентами теоретичних і практичних основ дисципліни: походження і породи овець, теоретичні основи селекції та методи розведення, організація племінної роботи, технологічні рішення та способи виробництва і переробки продукції вівчарства в різних природно-екологічних зонах (Степ, Лісостеп, Полісся, Карпати) України. Крім спеціально освітніх, під час освоєння дисципліни, вирішуються також загальноосвітні і виховні завдання. У майбутніх фахівців розвивається світогляд і загальний кругозір, більш глибоке пізнання та розуміння ними суті біологічних властивостей живого організму, закономірностей його розвитку, потреби нарощування продукції вівчарства в країні, з метою збереження незалежності держави в питаннях продовольчої безпеки та задоволення потреб свого народу в традиційних видах комфортного вовнового та шубно-хутрового одягу, стабілізації політики зайнятості сільського населення, екологічної безпеки та регіонального розвитку територій.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зоотехнічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.

СК 6. Здатність застосовувати базові знання з економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

СК 11. Здатність застосовувати знання з морфології, фізіології та біохімії різних видів тварин для ефективного ведення технології виробництва і переробки їх продукції.

СК 12. Здатність організовувати та управляти технологічним процесом переробки продукції тваринництва.

СК 13. Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1. Виконувати параметри та здійснювати контроль технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН-5. Контролювати якість виконуваних робіт.

ПРН-10. Застосовувати нормовану годівлю тварин.

ПРН-12. Наслідувати основні принципи економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

ПРН-16. Впроваджувати знання з морфології, фізіології та біохімії тварин у технологічний процес виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН-17. Організовувати та управляти технологічним процесом переробки продукції тваринництва.

ПРН-18. Аналізувати господарську діяльність тваринницького підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного та скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. ***Продукція вівчарства***													
Тема 1. Вівчарство як напрям тваринництва і система знань про виробництво продукції овець	1	8	2		2		4	5					5
Тема 2. Якісні властивості вовни та використання їх в системі оцінки і переробки сировини	2	16	-		8		8	6					6
Тема 3. М’ясна	3	5	1		-		4	5					5

продуктивність овець													
Тема 4. Молочна продуктивність овець	4	5	1		-		4	5					5
Тема 5. Смушкова та овчинна продуктивність овець	5	6	-		2		4	5					5
Разом за змістовим модулем 1	**40**		**4**	**-**	**12**	**-**	**24**	**26**	**-**	**-**	**-**	**-**	**26**
Змістовий модуль 2. ***Селекція овець***													
Тема 6. Теоретичні основи селекції. Походження, одомашнення та доместикаційні зміни овець	6	8	2		-		6	10					10
Тема 7. Конституція та екстер'єр овець	7	8	2		-		6	10					10
Тема 8. Бонітування овець. Особливості племінної роботи в господарствах різних категорій	8	14	2		4		8	10					10
Тема 9 Відбір і оцінка баранів-плідників за якістю нащадків	9	8	-		2		6	10					10
Разом за змістовим модулем 2	**38**		**4**	**-**	**8**	**-**	**26**	**40**	**-**	**-**	**-**	**-**	**40**
Змістовий модуль 3. ***Технологія вівчарства***													
Тема. 10. Технологія відтворення стада овець	10	12	2		-		10	14					14
Тема 11 Структура і рух стада овець як основа розробки програм виробництва продукції овець	11	14	-		4		10	14					14
Тема 12 Годівля стада овець	12	14	2		2		10	14					14
Тема 13 Технологія утримання і догляд	13	11	1		-		10	14					14

стада овець													
Тема 14 Одержання, первинна обробка і переробка продукції овець	14	12	-		2		10	14					14
Тема 15. Сучасні системи ведення високотехнологічного вівчарства. Менеджмент та економіка в умовах національного та світового ринків	15	9	2		2		5	16	2	-			14
Разом за змістовим модулем 3	**72**		**7**	**-**	**10**	**-**	**55**	**86**	**2**	**-**	**-**	**-**	**84**
Усього годин	**150**		**15**	**-**	**30**	**-**	**105**	**150**	**2**	**-**	**-**	**-**	**148**

3. **Теми лабораторних занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Продукція овець		
1	Гістологічна будова вовни. Типи елементарних волокон	1
2	Будова руна. Види вовни	**4**
3	Класування вовни. Визначення виходу чистого волокна і реалізаційної ціни вовни	**1**
4	Товарна оцінка смушків і овчин	**2**
5	Оцінювання м’ясної продуктивності овець	**2**
6	Оцінювання молочної продуктивності овець	**2**
Змістовий модуль 2. Селекція овець		
7	Конституція овець та способи її оцінювання. Екстер'єр та інтер'єр овець	4
8	Бонітування овець. Аналіз і використання результатів бонітування для селекційних і технологічних цілей	4
Змістовий модуль № 3. Технологія вівчарства		
9	Структура і рух стада овець як основа розробки програм виробництва продукції овець	4
10	Проектування необхідної кількості приміщень, кормових майданчиків (базів), машин, обладнання і робочої сили для обслуговування овець впродовж року	4
11	Визначення економічної ефективності виробництва продукції вівчарства	2
	Усього	**30**

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Продукція вівчарства		
1	Про фахову діяльність вівчарства	2
2	Поняття про вовну і її якісні властивості як основу цінності виробів з вовни	2
3	Кількісні показники вовнової продуктивності овець	2
4	Формування якісних і кількісних показників вовнової продуктивності овець	2
5	Овчинна продуктивність овець. Характеристика різних груп овчин. Вади овчин	2
6	М'ясна продуктивність овець. Особливості баранини	2
7	Молочна продуктивність овець. Молоко овець як харчовий продукт	2
Змістовий модуль 2. Селекція овець		
8	Теоретичні основи селекції овець	2
9	Походження, одомашнення та доместикаційні зміни овець	2
10	Продуктивні особливості овець	2
11	Зоологічна і виробнича класифікація овець	2
12	Тонкорунні породи овець. Зони породного районування	2
13	Напівтонкорунні породи овець. Зони породного районування	2
14	Напівгрубововнові породи овець. Зони породного районування	2
15	Грубововнові породи овець. Зони породного районування	2
16	Походження і продуктивність спеціалізованих порід овець	2
Змістовий модуль 3. Технологія вівчарства		
17	Структурні компоненти технології: спосіб виробництва і процес виробництва	4
18	Суягність, підготовка і проведення ягніння вівцематок	5
19	Технологія вирощування ягнят від народження до відлучення	5
20	Технологія вирощування молодняка після відлучення від маток	5
21	Культурні довголітні пасовища для овець	3
22	Інтенсивне вирощування молодняку і нагул (відгодівля) дорослих овець	5
23	Механізація процесу годівлі і напування овець	3
24	Механізація прибирання гною	3
25	Механізація стриження овець	3
26	Утримання і догляд овець у зимовий період року	5

27	Утримання і догляд овець у літній період року	4
28	Використання собак при утриманні і догляді овець	3
29	Одержання, первинна обробка і переробка продукції овець	6
30	Підготовка овець до стриження. Методи стриження	4
31	Загальні принципи профілактики хвороб	3
32	Доїння овець і переробка молока	5
33	Забій ягнят на смушки, консервування і вичинювання смушок	3
34	Забій овець на м'ясо	3
35	Економіка вівчарства в сучасних умовах національного і світового ринку	3
	Усього годин	**105**

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист лабораторних робіт;
- інші види.

6. **Методи навчання:**

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист лабораторних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $\mathbf{R_{ДИС}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $\mathbf{R_{НР}}$ (до 70 балів): $\mathbf{R_{ДИС} = R_{НР} + R_{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - *https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1111*);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Туринський В.М., Антонік І.І., Бондаренко Г.П., Похил В.І. Технологія виробництва продукції вівчарства. Дніпро. Лібра, 223. 434 с.
2. Технологія виробництва продукції вівчарства : Навчальний посібник /Похил В.І., Помітун І.А., Туринський В.М., Богданова Н.В., Похил О.М., Миколайчук Л.П. К.: ЦП "Компринт", 2022. 256 с.
3. Штомпель М.В., Вовченко Б.О. Технологія виробництва продукції вівчарства: Навч. видання. К.: Вища освіта, 2005. 343 с.
4. Штомпель М. В. Технологія виробництва продукції вівчарства. Технологія виробництва продукції тваринництва / за ред. О.Т. Бусенка. К.: Вища освіта, 2015. С. 278-319.
5. Сухарльов В.О., Дерев'янко О.П. Практикум з виробництва і технології виробництва вовни і баранини: Навчальний посібник. Харків: Еспада, 2003. 144 с.
6. Вівчарство України. Монографія. К.: Аграрна наука, 2017. 614 с.

7. Журавель М.П., Давиденко В.М. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин. К.: Видавничій дім «Слово», 2005. 336 с.

8. Давиденко В.М. Теорія і практика біотехнології використання племінних баранів. Монографія. Миколаїв, 2004. 305 с.

9. Давиденко В.М. Біотехнологічні фактори інтенсифікації відтворення овець. К.: Аграрна наука, 1998. 354 с.

10. Практикум з годівлі с.-г. тварин : навчальний посібник /І.І. Ібатуллін та ін. Київ, 2014. 422 с.

11. Пабат В.О., Маньковський А.Я. Технологія продуктів забою. Київ, 2000.

12. Інструкція з бонітування овець. Інструкція з ведення племінного обліку у вівчарстві та козівництві / [Д.М. Микитюк,А.М. Литовченко, О.В. Білоус та ін.]; Державний науково-виробничий концерн "Селекція". К., 2003. 154 с.

13. Інструкція з оцінки якості молока корів, овець та кіз у племінному тваринництві / [Д.М. Микитюк, О.В. Білоус, Н.В. Кудрявська та ін.]; Державний науково-виробничий концерн "Селекція". К. : Арістей, 2008. 28 с.

14. Макар И.А. Пути улучшения качества шерсти. Киев: УСХА, 1992. 120 с.

15. Туринський В.М., Горлова О.Д., Тимофієв В.П. Технологія виробництва овечих сирів у колективних і фермерських господарствах : Монографія. Київ. БММ, 2000. 135с.

16. Штомпель М.В. Про золоте руно і сірий смушок. К.: Урожай, 1992. 224 с.

17. Програма розвитку галузі вівчарства України на 2012-2020 рр. /Відпов. за вип. Ю.В. Вдовиченко. Нова Каховка: «Пиел», 2013. 62 с.

18. Лисенко М.В., Замазій М.Д. Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин. К.: Лібра, 1999. 448 с.

Інформаційні ресурси

1. Технологія виробництва продукції вівчарства.
http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u104/Підручник%20Технологія%20виробництва%20продукції%20вівчарства_0.pdf

2. Породи овець
http://www.vancats.ru/Podvor_ovtsevodstvo_Domashnie%20ovci.htm

3. Перспективи розвитку вівчарства у сільськогосподарських підприємствах західних областей України
http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2013/23_17/202_Dynd.pdf

4. Якою є перспектива розвитку вівчарства в Україні, попри семиразове скорочення
http://www.expres.ua/news/2016/04/03/180693-yakoyu-perspektyva-vivcharstva-ukrayini-popry-semyrazove-skorochennya

5. http://buklib.net/books/36099/

6. http://www.google.ru/url?url=http://lib.vsau.org/index.php/item/161-goat_sheep&rct=j&q=&esrc=s&sa=U&ei=PaKTVaSGLsbVyAPX7qzoBA&ved=0CB8QFjAC&usg=AFQjCNH_TzgQP-V4HCm-N1iX3hHECOIkbQ